

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 26.07.1995
KOM(95) 411 endelig udg.

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

Europa og USA: Vejen frem

Europa og USA: Vejen frem

INDLEDNING

FORBINDELSERNE MELLEML EU OG USA I DAG

Næsten alt, hvad der sker i verden i dag, er af interesse for EU og USA. Begge er globale aktører i såvel politisk som økonomisk henseende. De er også bundet sammen af tætte sikkerhedspolitiske forbindelser og en fælles interesse i effektivt at håndtere en bred vifte af politiske og sikkerhedspolitiske anliggender overalt i verden. De har et stort set ens sæt værdinormer, tilslutter sig demokrati, menneskerettigheder og markedsøkonomi og har fælles interesse i at imødegå de samme globale udfordringer såsom trusler mod sikkerhed og stabilitet, spredning af våben, arbejdsløshed, forværring af miljøet, narkotika, kriminalitet og terrorisme og andre spørgsmål såsom forfald i byerne, befolkningernes aldring osv. Desuden har de en fælles interesse i at udvikle sammenhængende strategier for at fremme en harmonisk økonomisk udvikling verden over og navnlig at fremme et stabilt internationalt økonomisk, finansielt og valutarisk system og at integrere de lande, der befinder sig i en overgangsproces, og udviklingslandene.

Den måde, hvorpå partnerne hver for sig beslutter at tage de mange globale udfordringer op, som de står over for, og om de beslutter at gøre dette individuelt eller sammen, vil uundgåeligt have og øve indflydelse på deres bilaterale forbindelser, men uenighed om bestemte anliggender er ikke nødvendigvis noget tegn på, at forholdet mellem dem er ved at kølnes. Tidligere konstateret uenighed har afspejlet begge parter stærke ønske om at spille en aktiv rolle i de internationale forbindelser. Den har hverken undergravet forholdets grundlæggende styrke eller bevidstheden om den fælles målsætning. For på trods af fremgangen for en række andre forbindelser, er forholdet mellem EU og USA for begge parter af central betydning både ud fra et bilateralt synspunkt og med hensyn til det bidrag, det yder til den politiske og økonomiske stabilitet i verden, og det skal også vedblivende være således.

Forbindelserne mellem EU og USA er både multilaterale og bilaterale. De omfatter et samarbejde i mange multilaterale fora til fremme af fælles mål. De bilaterale forbindelser er formaliseret i den transatlantiske erklæring fra november 1990, som fastsætter partnernes fælles mål, principperne for deres partnerskab og en institutionel ramme for konsultationer. Forbindelserne er efter sagens natur særdeles komplekse. Alligevel kan omfanget af og dybden i forbindelserne beskrives ved hjælp af nogle få centrale faktorer og tal:

- politisk set er EU's forbindelser med USA særdeles omfattende og af den allerstørste betydning. Der er intense og hyppige kontakter på alle niveauer lige fra halvårlige topmøder til gensidige orienteringer på arbejdsgruppeniveau. I kraft af EU's og USA's politiske og økonomiske vægt er partnerne aktive på kritiske områder overalt i verden (f.eks. vedrørende fredsprocessen i Mellemøsten og i

~~CONFIDENTIAL~~
1

bestræbelserne for at omdanne landene i Central- og Østeuropa og i det tidligere Sovjetunionen), ofte i samarbejde med hinanden, lejlighedsvis uenige, men altid med et stort behov for at være i tæt indbyrdes kontakt for at udveksle oplysninger og synspunkter og følge en aftalt approach, hvor dette er hensigtsmæssigt.

- sikkerhedsmæssigt set er der 100 000 amerikanske soldater i Europa, og USA spiller via NATO en afgørende rolle for opretholdelsen af stabilitet i Europa.
- økonomisk set tegner EU sig for mere end 50% af samtlige udenlandske direkte investeringer i USA, medens USA's investeringer i EU udgør 40% af USA's samlede direkte investeringer i udlandet. Disse investeringer skaber beskæftigelse til henved 3 millioner arbejdstagere på hver side af Atlanterhavet. I 1994 gik 17,6% (95 mia. ECU) af EU's samlede eksport til USA, og samme år kom 17,3% (93 mia. ECU) af EU's import fra USA. USA's eksport til EU udgjorde 22% (83 mia. USD) af USA's samlede eksport, og importen fra EU androg sammenlagt næsten 16,4% (87 mia. ECU) af USA's samlede import.

Den kolde krigs afslutning har naturligvis ændret forbindelsernes egenart . Der er ikke længere én fælles modstander, og behovet for militær sikkerhed er ophørt med at være den altdominerende faktor i forholdet. I den nye multipolare verden opbygger både EU og USA nye forbindelser med andre partnere, USA inden for APEC og med Sydamerika og EU med Central- og Østeuropa og Middelhavsområdet. Der er dog ikke tale om eksklusive interessezoner. EU er til stede og aktiv i Asien, Afrika og Latinamerika, ligesom USA har et dybt engagement i Central- og Østeuropa og i Mellemøsten. Begge partnere har interesser i alle regioner i verden.

Der kan ikke blive tale om en tilbagevenden til den tid, hvor de politiske og økonomiske anliggender var underlagt det centrale sikkerhedsspørgsmål. Det er i dag nødvendigt på ny at demonstrere, hvorfor dette unikke partnerskab er mere værdifuldt end på noget tidligere tidspunkt som følge af forhold, der har mere at gøre med fremtiden end med en fælles arv fra fortiden. I flere årtier har begge de dominerende politiske partier i USA støttet en udvikling hen imod øget europæisk integration. I hver ny politisk generation på begge sider af Atlanterhavet er det nødvendigt at bevare enigheden om betydningen af forbindelserne mellem EU og USA. De seneste års ændringer inden for EU såsom gennemførelsen af det indre marked, vedtagelsen af Maastricht-traktaten og udsigterne for ØMU samt EU's voksende internationale rolle i bestræbelserne for at støtte den indsats, som gøres af de økonomier, der befinder sig i en overgangsproces, og udviklingslandene, har gjort det mere muligt og nødvendigt end på noget tidligere tidspunkt for Europa at tage den udfordring op, der ligger i at være altomfattende og ligestillet ("full and equal") partner for USA.

Hvorledes kan vi sikre, at forbindelserne lever op til begge parter vedvarende behov, således at de vedbliver med at være et stabilt centrum for deres forbindelser med resten af verden? Sigtet med denne meddelelse er at kortlægge de vigtigste dele af disse forbindelser - sikkerhed, politik og økonomi - og skitsere områder, der kan tages op til vurdering og derefter samles i en ny ramme. For fuldstændighedens skyld strækker

meddelelsen sig ud over traditionelle områder som f.eks. samhandel og skitserer en række måder, hvorpå alle aspekter ved forbindelserne kan tages i betragtning. Den indeholder en række forslag, hvor der er taget hensyn til de ændringer, der har fundet sted i EU og i Europa som helhed, siden den transatlantiske erklæring blev vedtaget i 1990. Det vil naturligvis tage tid at tilpasse partnerskabet mellem EU og USA efter fremtidens behov, og det vil til dels være nødvendigt at afvente institutionelle ændringer såsom ændringerne som følge af regeringskonferencen og omformuleringen af NATO's og WEU's opgaver. Der kan alligevel i de kommende måneder træffes mange beslutninger, som vil fremme forbindelserne og bane vejen for fremtidige beslutninger. Det er faktisk ikke muligt alvorligt at overveje de fremtidige forbindelser uden at tage alle elementer i betragtning. Der vil derved blive givet et klart signal på højeste niveau om, at EU og USA anerkender behovet for at ajourføre forbindelserne og har iværksat en troværdig proces, der tager sigte på at nå dette mål.

DE NYE FORBINDELSER PÅ ENKELTE OMRÅDER

Det er blevet stadig vanskeligere i den moderne verden at fastholde en sondring mellem "policy"-områder såsom forsvar og sikkerhed, politisk samarbejde og økonomiske forbindelser. I bestræbelserne for at puste nyt liv i forbindelserne mellem EU og USA er det nødvendigt at se på hele viften af områder, hvor der kan blive tale om et samarbejde, og på forbindelserne mellem de sikkerhedsmæssige, politiske og økonomiske aspekter.

SIKKERHED

Både Den Europæiske Union og De Forenede Stater tillægger international sikkerhed og stabilitet stor betydning under de omskiftelige vilkår, der er kendetegnende for verden efter den kolde krig. Der kan være uenighed om særlige spørgsmål, men der almindelig enighed om grundprincipperne og de overordnede mål. EU's og USA's bidrag til international sikkerhed og stabilitet er i vid udstrækning komplementære set på baggrund af de to partners forskellige strukturer og geografiske beliggenhed.

De Forenede Staters varige tilsagn om at værne om Europas sikkerhed er et værdifuldt element, der skaber tillid og kontinuitet i en hastigt skiftende verden. Den Europæiske Union bistår med at mindske følelsen af usikkerhed i Central- og Østeuropa i en periode, hvor de internationale sikkerhedsparametre er under omdannelse. Dette har fremmet overgangen til systemer baseret på politisk og økonomisk frihed under bemærkelsesværdigt fredelige omstændigheder; dette gælder dog ikke de tragiske konflikter i Bosnien og i dele af det tidligere Sovjetunionen.

Hidtil har Den Europæiske Unions bidrag til den internationale sikkerhed overvejende været indirekte. Dens net af aftaler med landene i Central- og Østeuropa både vedrørende politiske og økonomiske anliggender samt udsigterne til medlemskab af Unionen giver de associerede lande et incitament til at arbejde sammen og lægge en dæmper på mulige kilder til spændinger. Dens partnerskabsaftale med Rusland, Ukraine og andre lande i det tidligere Sovjetunionen binder dem til den bredere europæiske integrationsproces. Unionen har også bidraget til den europæiske sikkerhed ad multilaterale kanaler, navnlig

initiativet til en sikkerhedspagt og Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa, hvortil pagten nu er overført. De Forenede Staters engagement i dette arbejde har været et værdifuldt middel til at sikre et vellykket resultat.

Den Europæiske Union er også en vigtig stabiliserende magtfaktor i Middelhavsområdet, der er et område, hvor også De Forenede Stater har store sikkerhedsinteresser. Unionens aftaler med landene syd og øst for Middelhavsområdet og dens særlige tætte forbindelser med Cypern, Malta og Tyrkiet - nu støttet af den omfattende finansielle bistandspakke, som Det Europæiske Råd traf afgørelse om i Cannes - kan bidrage til at skabe opbakning bag de principper, som international fred og internationalt samarbejde bygger på, og modvirke tendenser, der truer den internationale stabilitet.

Den Europæiske Union kan også arbejde tæt sammen med USA i visse dele af Afrika, hvor de har samme vurdering af konfliktsituationer og kan bidrage til at udvikle mekanismer til konfliktløsning. I dette øjemed bør EU og USA udveksle oplysninger om udviklingen i regionen og fremme fælles initiativer med henblik på at styrke den politiske dialog og den humanitære bistand og sikre en fælles reaktion på behov for genopretning.

Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, som er fastsat i traktaten om Den Europæiske Union, øger stærkt Unionens muligheder for at bidrage til den europæiske og den internationale sikkerhed sammen med De Forenede Stater og andre partnere. Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik opfylder de betingelser, der skal være opfyldt, for at Unionen kan handle sammen og styre de forskellige instrumenter, den har til rådighed, og gør EU til en mere håndgribelig partner for De Forenede Stater. Det er naturligvis nødvendigt med politisk vilje, hvis FUSP's potentielle skal udnyttes fuldt ud. Det vil på regeringskonferencen i 1996 blive søgt at forbedre den politiske analyse, modernisere beslutningstagningen og give Unionen mere effektive former for repræsentation udadtil.

For så vidt angår sikkerhed og forsvar, er det i traktaten om Den Europæiske Union angivet, at Den Vesteuropæiske Union skal udvikles til Unionens forsvarskomponent og benyttes som middel til at styrke Atlantpagtens europæiske søjle. Selv om WEU stadig i operationel henseende befinder sig på et tidligt stade, har denne organisation allerede bevist sin værdi som instrument til gennemførelse af EU's politiske beslutninger, navnlig i forbindelse med håndhævelsen af embargoen mod Serbien og Montenegro på Donau og - sammen med NATO - i Adriaterhavet. WEU spiller også en vigtig rolle for de sikkerhedsmæssige aspekter ved EU's administration af byen Mostar i Bosnien. WEU besluttede på mødet i Petersberg i Tyskland i juni 1992, at fredsbevarelse og kriseforvaltning skulle prioriteres højest i organisationens fremtidige indsats.

Det vil på regeringskonferencen blive overvejet, hvorledes forbindelserne mellem WEU og EU kan udbygges som led i bestræbelserne for endeligt at integrere organisationen i Den Europæiske Union. Et andet vigtigt spørgsmål er komplementariteten mellem NATO og WEU. WEU bør opbygge særlig operationel kapacitet på områder som f.eks. fredsbevarelse, kriseforvaltning og humanitære operationer. WEU kan også tænkes at komme til at spille en vigtig rolle som middel til at varetage europæiske interesser uden

for NATO's dækningsområde. En sådan udvikling vil stærkt øge EU's muligheder for at optræde som partner for De Forenede Stater i sikkerhedsanliggender.

Henstilling

Regeringskonferencen i 1996 og udvidelsen af Den Europæiske Union og af NATO rejser mange sikkerhedsspørgsmål, der bør behandles under den regelmæssige dialog mellem Unionen og De Forenede Stater. I afventning af den videre udvikling i forholdet mellem EU, WEU, NATO og faktisk også OSCE og i Europas overordnede sikkerhedsarrangementer og i erkendelse af den særlige rolle, som NATO spiller i de transatlantiske sikkerhedsforbindelser, bør EU og USA desuden i deres dialog koncentrere sig om særlige anliggender, hvor hver part kan yde et særligt bidrag. Disse anliggender kan omfatte:

- *EU's og NATO's udvidelse*
- *ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben*
- *forhindring af ulovligt salg af nukleare materialer*
- *kontrol med den internationale våbenhandel*
- *kontrol med eksport (varer med to anvendelsesmuligheder)*
- *hurtig identifikation af konflikter*
- *præventivt diplomati*
- *overvågning af menneskerettigheder og minoritetsproblemer.*

UDENRIGSPOLITIK

Den Europæiske Unions fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og De Forenede Staters udenrigspolitik har stort set samme målsætning, når der tages højde for forskelle i de to parters struktur og geografiske beliggenhed. Disse målsætninger, der for EU's vedkommende er nævnt i artikel J.1 i traktaten, omfatter fredsbevarelse og styrkelse af den internationale sikkerhed i overensstemmelse med principperne i FN-pagten, slutakten fra Helsinki og Paris-pagten, fremme af internationalt samarbejde, udvikling og konsolidering af demokrati og retssikkerhed og respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder. Denne almindelige enighed om fundamentale værdier og mål kommer til udtryk i den transatlantiske erklæring fra 1990.

Det helt afgørende mål for udbygningen af forbindelserne mellem EU og USA inden for udenrigspolitikken er at udlede specifikke politikker af disse generelle mål og nå til enighed om effektive samarbejds mekanismer. EU/USA-topmødet i Washington den 14. juni 1995 gav visse retningslinjer for de konkrete spørgsmål, hvor der kan gøres fremskridt via et tættere samarbejde. Det drejer sig om:

- menneskerettigheder
- nuklear sikkerhed
- fælles støtte til "Friends of the Federation" mellem Bosnien og Kroatien
- bistand til palæstinenserne
- miljøspørgsmål i Central- og Østeuropa
- bistand til de nye demokratiers bekæmpelse af kriminalitet
- justitsvæsenet i Haiti.

Inden udgangen af 1995 bør EU og USA udvikle konkrete projekter for fælles aktivitet på disse områder. Som andre velegnede samarbejdsområder inden for udenrigspolitikken kan nævnes humanitær bistand og udviklingsbistand.

Humanitær bistand: EU og USA tegner sig tilsammen for 86% af den samlede statslige humanitære bistand (EU's medlemsstater 31%, EF 27%, USA 28%). Selv om kun 15% af bistanden til udlandet (udviklingsbistand plus humanitær bistand) kanaliseres gennem Kommissionen, forvaltes næsten 50% af EU's humanitære bistand af Kommissionen. Dette gør Fællesskabet til USA's vigtigste partner på dette område og er forklaringen på de tætte forbindelser, der er udviklet. Der finder regelmæssigt udveksling af synspunkter sted om generelle og operationelle anliggender. Det Europæiske Fællesskabs Kontor for Humanitær Bistand (ECHO) og US Office for Disaster Relief (OFDA) har udvekslet oplysninger siden udgangen af 1993. Der foretages også fælles evalueringer. ECHO's personale har deltaget i uddannelsen i katastrofestyring efter invitation fra den amerikanske regering, og US Agency for International Development (USAID) har nu en officiel repræsentant i USA's mission i Bruxelles. Der vil efter planen blive afholdt endnu et møde mellem ECHO og USAID i september.

Udviklingssamarbejde: De Forenede Stater og Den Europæiske Union er også vigtige aktører på området udviklingssamarbejde. I 1994 var De Forenede Stater den næststørste donor efter Fællesskabet og dets medlemsstater. Målt i procent af BNP er De Forenede Staters bistand til udlandet dog i øjeblikket den laveste blandt alle statslige donorer, nemlig 0,15%.

Denne situation vil antagelig blive forringet i de kommende år, eftersom USA's statslige udviklingsbistand er under pres i den amerikanske kongres som led i bestræbelserne for at nedbringe underskuddet på statsbudgettet. Der forventes derfor en kraftig formindskelse af udviklingsbistanden i de nærmeste år.

/

Den amerikanske regering bestræber sig på at udbygge koordinationen med Den Europæiske Union på dette område. Den Europæiske Union har stor interesse i at udbygge samarbejdet med USA. Det er i vor gensidige egeninteresse som donorer og handelspartnere med udviklingslandene at støtte den amerikanske regerings bestræbelser for at bevare udviklingsbistanden på den politiske dagsorden. En styrkelse af samarbejdet med USA ville også gøre det muligt for EU at videreudvikle sine muligheder for at øve indflydelse på donorpolitikken.

Kommissionen agter for sin del at formalisere og reaktivere sit samarbejde med den amerikanske regering på området udviklingssamarbejde med henblik på

- at udbygge metoderne for samarbejde med den amerikanske regering på højt prioriterede områder
- i fællesskab at nyvurdere, hvorledes udviklingsbistandens virkning og effektivitet kan forbedres.

Den anden udfordring, som udviklingssamarbejdet udgør for udenrigspolitikken, er en skabelse af effektive mekanismer for samråd og dialog.

Gennem årene er der indført en bred vifte af konsultationsmekanismer til fremme af dialogen og til imødekomme af forskellige behov. Disse kontakter blev formaliseret ved den transatlantiske erklæring fra 1990, der indeholder bestemmelser om:

- halvårlige konsultationer mellem Rådets og Kommissionens formænd og den amerikanske præsident
- halvårlige konsultationer mellem EU's udenrigsministre, Kommissionen og den amerikanske udenrigsminister
- ad hoc-konsultationer mellem formandskabets udenrigsminister eller troikaen og den amerikanske udenrigsminister
- halvårlige konsultationer mellem Kommissionen og den amerikanske regering på kabinetsplan
- orientering fra formandskabets side af repræsentanter for USA om møder på ministerplan inden for det europæiske politiske samarbejde
- desuden er der mange troika-kontakter på de politiske direktørers niveau og på ekspertplan. Der afholdes også regelmæssigt møder på niveauet lige under kabinetsplan mellem Kommissionen og den amerikanske regering. Europa-Parlamentet har også regelmæssigt kontakt med den amerikanske kongres.

Den vidtrækkende konsultationsproces vedrørende udenrigs- og sikkerhedspolitiske anliggender, der er opbygget i de seneste år, skal nu revideres for at tage hensyn til de

~~CONFIDENTIAL~~
/

politiske ændringer, der har fundet sted inden for EU, siden Maastricht-traktaten trådte i kraft, og for at sikre, at den er den mest effektive og operationelle måde at nå målene på. Der er nu så mange møder mellem EU på forskellige niveauer og USA, og der drøftes en så stor mængde spørgsmål, at det er vanskeligt at gøre sig den overordnede prioritering klar. Det bør alvorligt overvejes, om færre, men til gengæld mere målrettede møder ville give sig udslag i en bedre opfølgning og en mere synlig og sammenhængende politisk reaktion på nogle af de udfordringer, partnerne står over for i øjeblikket. Inden årets udgang bør Kommissionen i samarbejde med Rådet og den amerikanske regering gennemgå de eksisterende konsultationsmekanismer og undersøge, hvilke muligheder der findes for at rationalisere dem og øge deres effektivitet. Eksempelvis kan hyppigheden af visse på forhånd planlagte møder ændres, konsultationerne kan grupperes, så det gøres muligt at udnytte ressourcerne mere effektivt, osv.

Desuden kan der foretages visse strukturelle forbedringer af dialogen. Selv om der er hyppige og intense kontakter, er der næsten ingen mekanismer, som sikrer en koordinering af de forskellige lag. Hvert niveau sætter således sin egen dagsorden uden at tage hensyn til de problemer, der er opstået på et lavere niveau, og ofte uden at sikre den nødvendige sammenhæng mellem handelsmæssige og økonomiske spørgsmål på den ene side og den anden og tredje søjle på den anden side.

Det er nødvendigt med en mere sammenhængende måde at samle de forskellige aspekter ved forbindelserne på. Det blev på EU/USA-topmødet i 1994 i Berlin besluttet at nedsætte tre arbejdsgrupper til at undersøge, hvorledes der kunne sikres et samarbejde om bistanden til Central- og Østeuropa, om FUSP og om områderne inden for den tredje søjle. Disse grupper aflagde beretning i juni 1995 og blev opløst efter at have udført deres opgaver. Det blev på EU/USA-topmødet i juni 1995 besluttet at nedsætte en gruppe på højt niveau med den opgave at bedømme udbygningen og videreudviklingen af forbindelserne og undersøge idéer til drøftelse på EU/USA-topmødet i december 1995.

Skønt samarbejdet bestandig tager til i omfang, forholder USA sig kritisk til det forhold, at EU ikke altid er i stand til at tale med én stemme eller ikke har - eller kun har utilstrækkelig - kompetence til at behandle anliggender, hvor USA kunne ønske sig en dialog med EU. Eksempelvis er en række forsøg på at indlede en proces med udveksling af oplysninger om områder af relevans for den tredje søjle til dato ikke blevet til noget, fordi EU har været meget tilbageholdende. Det forhold, at EU ikke taler med én stemme, mindsker EU's indflydelse og kan til tider endog være til skade for EU's interesser.

Alligevel er det muligt yderligere at forbedre den politiske dialog med USA. Dette kan ske ved at bygge videre på processen med fastlæggelse af områder af gensidig interesse, hvor det kan blive aktuelt med samarbejde, koordination af aktiviteten eller fælles initiativer. Det er nu vigtigt at gå videre end til en bekræftelse af fælles mål såsom fremme af demokratiske værdier og økonomisk velstand overalt i verden og træffe konkrete foranstaltninger såsom fælles skridt over for visse lande, samarbejde om humanitær bistand og udviklingsbistand og samarbejde i internationale organisationer som f.eks. FN og OSCE. Det er desuden nødvendigt at søge metoder til behandling af

anliggender, hvor EU og USA følger forskellige fremgangsmåder (som eksempler af nyere dato kan nævnes Cuba, Iran osv.).

Henstillinger

- *at dialogen og samarbejdet udbygges på en række områder, herunder humanitær bistand og udviklingsbistand, ud over de områder, der blev fastlagt på EU/USA-topmødet i juni 1995*
- *at de nuværende mekanismer for konsultation med USA om udenrigspolitiske emner tages op til ny vurdering med henblik på at rationalisere og effektivisere dem.*

ØKONOMI OG SAMHANDEL

Der er særdeles udtalt indbyrdes afhængighed mellem EU's og USA's økonomi med hensyn til beskæftigelse, indkomster, investeringer og teknologisk udvikling. Hvert marked tilbyder det andet en bred basis med tilsvarende udviklingsniveau og tilsvarende købekraft i befolkningen. Bilag I indeholder detaljerede oplysninger om de økonomiske forbindelser. Efter Uruguay-rundens afslutning er de gennemsnitlige toldsatser for industrivarer mellem partnerne desuden lave, og en stor del af samhandelen er allerede toldfri. Trods lejlighedsvis handelstvister foregår størstedelen af denne samhandel gnidningsløst. Der er dog mange måder at fremme samhandelen og de økonomiske forbindelser yderligere på, f.eks. ved at fjerne eksisterende handelshindringer. En del kan fremmes på et bilateralt grundlag, medens andre områder bedst kan afklares i en multilateral kontekst. Toldsatserne er langt fra den vigtigste af de hindringer, der er tilbage.

Det forhold, at EU og USA er de to største økonomier i verden, øver indflydelse på deres indbyrdes forbindelser. Den politik, som den ene økonomi fører, øver stor indflydelse på den anden og på de globale vækstmuligheder. Det er op til begge parter at tage hensyn til disse virkninger i deres strategi, således at de yder et effektivt bidrag til den internationale økonomiske stabilitet. Dette sikrer en dialog, som ikke alene omfatter det traditionelle samhandelsområde, men også makroøkonomiske anliggender. Desuden sikrer det deltagelse i og opfølgning af internationale initiativer på områder af global interesse såsom vækst, miljø og befolkningsudvikling.

Den multilaterale handelsdagsorden

EU og USA har i deres fælles bestræbelser for at nå frem til en vellykket afslutning på Uruguay-runden vist, at når de samarbejder og tilstræber samme mål, kan de gøre betydelige fremskridt. EU's og USA's fælles tilsagn om at holde den multilaterale proces i gang og oprette WTO på et solidt grundlag er afgørende for det åbne verdenshandels-systems fremtid og danner desuden grundlag for sunde bilaterale økonomiske forbindelser. Parterne må nødvendigvis samarbejde om at udvikle WTO til et stærkt, objektivt og beslutningsdygtigt organ. EU er betænkelig ved USA's tendens til at foretrække

- *at der sammen med USA i det kommende års tid gøres en samordnet indsats med henblik på at kortlægge anvendelsesområdet for yderligere liberalisering og deregulering på verdensplan*
- *at WTO videreudbygges ved at afslutte hidtil ufærdige opgaver, udarbejde det nye arbejdsprogram for WTO og samarbejde på områder såsom Ruslands og Kinas tiltrædelse af WTO*
- *at ensidige foranstaltninger fra USA's side modvirkes*
- *at det påses, at alle nye regionale arrangementer er forenelige med WTO og rent faktisk styrker det multilaterale samhandelssystem.*

Den bilaterale handelsdagsorden

Uden på nogen måde at ville afstå fra EU/USA-samarbejdet i de multilaterale fora, der vedblivende er en central og samlende hjørnesteen i de bilaterale forbindelser, er der en række områder for økonomisk aktivitet på tværs af Atlanterhavet, hvor handels- og investeringsstrømmene kan fremmes ved hjælp af egnede beslutninger truffet på et bilateralt grundlag af EU og USA. Erhvervslivet skal inddrages i fastlæggelsen af områder, hvor det er nødvendigt at gribe ind. Det er nødvendigt at løse en række aktuelle problemer, og udviklingen af et system for hurtig varsling bør fremmes yderligere. Der er i øjeblikket mange bilaterale forhandlinger i gang; de anses dog kun for at være af begrænset relevans, fordi de kun omfatter visse sektorer og aktiviteter, og de anerkendes ikke fuldt ud i deres bredere sammenhæng som bidrag til opbygningen af et stærkt EU/USA-partnerskab i stadig udvikling.

Enhver nyvurdering af forbindelserne mellem EU og USA skal omfatte en samling af disse forskellige tråde i en overordnet approach, som fastsætter en klar frist for forhandlingernes afslutning og sikrer tilstrækkelig politisk opbakning bag og styrke i processen med henblik på at tiltrække offentlighedens, politikernes og erhvervslivets opmærksomhed. En sådan proces giver resultater i sig selv, men kan også tjene som hjørnesteen for mulige fremtidige initiativer, når først der er gennemført tilstrækkeligt omfattende politiske og tekniske overvejelser om den form og den retning, de tættere økonomiske forbindelser skal have. Den grad af åbenhed, der allerede eksisterer i de økonomiske forbindelser mellem EU og USA, og mulighederne for yderligere udbygning af forbindelserne og fjernelse af de hindringer, der endnu står i vejen, er af en sådan karakter, at det ikke er for ambitiøst at stile mod et omfattende nyt initiativ vedrørende de økonomiske forbindelser mellem EU og USA.

På vej mod et transatlantisk økonomisk samarbejdsområde: hjørnesteenerne

Det er nødvendigt med et nyt koncept, der kan samle alle disse elementer: et transatlantisk økonomisk samarbejdsområde. Dette skal udgøre en overordnet ramme, inden for hvilken de eksisterende og nye initiativer indgår i et målrettet og sammenhængende politisk arbejde med det formål at skabe tættere økonomiske forbindelser. Det, der nu skal gøres, er præcis at fastlægge, på hvilke områder det vil være realistisk at indgå bilaterale aftaler, som kan fjerne eksisterende hindringer eller på anden måde forstærke den transatlantiske økonomiske aktivitet. Derved lægges hjørnesteenerne til oprettelsen af et transatlantisk økonomisk samarbejdsområde.

Metoden med hjørnesteen kan benyttes på mange områder med aktuelt eller potentielt samarbejde såsom toldsamarbejde, videnskab og teknologi, informationssamfundet, intellektuelle ejendomsrettigheder, fly, søtransport, stål, offentlige indkøb, bioteknologi, konkurrencepolitik og meget andet. Som følge af Unionens og De Forenede Staters størrelse vil et sådant samarbejdsområde imidlertid indvirke på udviklingen inden for det multilaterale samhandelssystem - og på samhandelen mellem og med tredjelande - og på deres samarbejdes omdømme i resten af verden.

En af de hindringer for samhandelen, der hyppigst fremhæves af erhvervslivet på begge sider af Atlanterhavet, er mangelen på gensidig anerkendelse af standarder, certificering osv. EU og USA har ofte forskellige teoretiske approaches på samme område og når frem til forskellige måder at lovgive på, hvilket komplicerer erhvervsudøvelsen for firmaer, der virker på begge markeder. Som et første skridt hen imod en løsning på nogle af disse problemer nåede man på et møde på niveauet lige under ministerplan (sub-cabinet level) mellem EU og USA til enighed om en række principper for samarbejdet på lovgivningsområdet. Sigtet er at fremme samarbejdet om tekniske spørgsmål i forbindelse med lovgivningsprojekter af fælles interesse (eller om nødvendigt indføre et sådant samarbejde) og at gøre mere udbredt brug af den anden parts tekniske infrastruktur for at sikre hurtig varsling af indbyrdes divergerende eller uforenelige lovgivningsinitiativer, som kan indvirke på samhandelen. I en række sektorer er der forhandlinger i gang med henblik på at nå til enighed om gensidig anerkendelse af overensstemmelsesvurderinger. Dette vil ikke ændre på standarderne på de to sider af Atlanterhavet, men gøre det muligt for firmaer at ansøge om certificering på grundlag af både EU- og USA-standarder hos lokalt baserede prøvnings- og certificeringsorganer. Forhandlingerne omfatter i øjeblikket bl.a. telekommunikation, elektrisk sikkerhed, lægemidler og legeudstyr. Der bør gøres alt for at sikre, at disse forhandlinger er afsluttet ved udgangen af 1995. De benyttede principper og teknikker kan derefter anvendes på mange andre områder såsom forskelle i retlige og handelsmæssige fremgangsmåder.

I tidsrummet indtil udgangen af december 1995 agter Kommissionen at samarbejde med den amerikanske regering om udarbejdelse af en liste over særlige mål, der skal nås inden for en klar tidsfrist på en række områder såsom de ovenfor opregnede. Listen kan derefter forelægges Rådet med henblik på politisk godkendelse af målene, og den aftalte handlingsplan kan behandles på det EU/USA-topmøde, der efter planen vil finde sted i december 1995.

Det fremgår klart af det ovenstående, at der er mange forskellige valgmuligheder, når det drejer sig om at vælge hjørnestenene til et transatlantisk økonomiske samarbejdsområde. Muligheden af at medtage en frihandelskomponent i et transatlantisk økonomisk samarbejdsområde er en sådan yderligere valgmulighed, der er tillokkende, men også har en række ulemper, og spørgsmålet fortjener derfor en yderligere seriøs undersøgelse.

Frihandelsområder, der omfatter fjernelse af told og andre restriktive reguleringer af i alt væsentligt al samhandel mellem parterne, kan være en måde at fremme liberaliseringen af den internationale samhandel på, forudsat at de er forenelige med WTO-reglerne. Kommissionen redegjorde for nylig for sin mening om frihandelsområder i en meddelelse til Rådet¹. Da Uruguay-runden først blev afsluttet for nylig, er det endnu ikke konstateret, om der er realistisk mulighed for yderligere toldnedsættelser mellem EU og USA. Der kan ikke træffes nogen veldokumenteret politisk beslutning om en eventuel oprettelse af et transatlantisk frihandelsområde en gang i fremtiden, uden at der først er foretaget en detaljeret økonomisk analyse af toldens eksisterende niveau, de sandsynlige gevinster og

¹ Sec (95) 322

tab som følge af en fjernelse deraf, virkningerne for bestemte sektorer og mulighederne for en partiel udelukkelse af disse fra frihandelsområdet samt en vurdering af de sandsynlige samhandelsskabende/samhandelsfordrejende virkninger af et sådant frihandelsområde og af de virkninger, som en oprettelse af et så stort frihandelsområde har for det multilaterale samhandelssystem.

Kommissionen er i færd med en teknisk undersøgelse, der tager sigte på at skabe den nødvendige baggrund for politiske overvejelser vedrørende de involverede aspekter. Man er i færd med en lignende undersøgelse i USA. For at sikre, at der er enighed om de grundlæggende faktorer, kunne man overveje i løbet af 1996 at foretage en fælles EU/USA-feasibility-undersøgelse vedrørende fordele og ulemper ved et transatlantisk frihandelsområde. En sådan undersøgelse kunne også omfatte mulighederne for at tillade, at tredjeparter bliver medlemmer af frihandelsaftalen.

Det bliver efterhånden stadig vigtigere, at det sikres, at anvendelsen af konkurrencepolitikken ikke går i forskellig retning på de to sider af Atlanterhavet. Den konkurrenceaftale, der for nylig blev indgået af EU og USA, er et vigtigt skridt i retning af et tættere samarbejde. Det bør overvejes at bygge videre på dette samarbejde med henblik på at opnå større forenelighed mellem de regulerende systemer på markederne i EU og USA. Én konsekvens af at oprette et transatlantisk økonomisk samarbejdsområde ville være, at det efterhånden ikke længere ville være nødvendigt for den ene part at indføre antidumping- og udligningstold over for den anden. Dette er et mere langsigtet mål. Det skal bemærkes, at antidumping- og udligningstold er opretholdt i frihandelsaftalen mellem USA og Canada og i NAFTA.

Et transatlantisk økonomisk samarbejdsområde er også begrebsmæssigt relevant for de tjenester, som det nye informationssamfund kan yde. Informationsmotorvejene er udformet således, at geografiske grænser ikke længere er naturlige hindringer for handel med tjenesteydelser. Da både EU's og USA's økonomier er stærkt afhængige af tjenesteydelser, er det vigtigt, at princippet om gensidig anerkendelse anvendes inden for reguleringen af tjenesteydelser, således at det gøres muligt at indtjene de økonomiske gevinster af informationssamfundet. Der bør derfor så hurtigt som muligt føres bilaterale forhandlinger herom.

Henstillinger

- *at det tilstræbes at løse uafklarede problemer og styrke systemet for hurtig varsling med henblik på at forhindre, at der opstår problemer i fremtiden*
- *at der foretages en kortlægning af mulige hjørnestejn med henblik på oprettelse af et transatlantisk økonomisk samarbejdsområde*
- *at der så hurtigt som muligt gøres fremskridt med skabelsen deraf, navnlig som led i de løbende bilaterale forhandlinger*

[REDACTED]

USA og EU følger en omfattende økonomisk og finansiel strategi i deres forbindelser med tredjelande. Begge parter er dybt engageret i Central- og Østeuropa, i det tidligere Sovjetunionen og i Middelhavsområdet. Både Unionens (og dens medlemsstater) og De Forenede Staters politik har ofte haft stor indflydelse på den udviklingsstrategi, som de forskellige tredjelande følger. Begge parter benytter en bred vifte af instrumenter: handelspolitik, makrofinansiel bistand, budgetstøtte, foranstaltninger i Bretton Woods-institutionernes regi for at forbedre det internationale finansielle systems stabilitet, styrkelse af overvågningsmekanismerne og deltagelse i regionale udviklingsbanker og finansieringsinstitutter. Det er derfor hensigtsmæssigt, at den aktuelle dialog mellem EU og USA, som i øjeblikket navnlig koncentrerer sig om politiske aspekter, systematisk udvides til også at omfatte makroøkonomiske og makrofinansielle anliggender.

Henstillinger

- *at dagsordenen for EU/USA-topmødet udvides til også at omfatte makroøkonomiske og makrofinansielle anliggender*
- *at der tages initiativ til en dialog på ministerplan mellem det amerikanske finansministerium og Unionen repræsenteret af ECOFIN's formandskab og Kommissionen*
- *at dialogen mellem finansministeriet og Kommissionens tjenestegrene genoptages med henblik på bl.a. at forberede kontakterne på politisk plan mellem USA og EU.*

Andre samarbejdsområder

Listen over spørgsmål, der har betydning for EU og USA, er meget lang, og det er særdeles mange EU-politikker, som kan tænkes at komme på tale som genstand for et samarbejde med USA. Nogle af spørgsmålene falder inden for EU-traktaternes dækningsområde, andre er anliggender, som medlemsstaterne er medansvarlige for. Hellere end at søge at opstille en udtømmende liste over områder, hvor der finder - eller bør finde - et samarbejde sted, bør søgelyset rettes mod et begrænset antal sådanne områder, der i påkommende tilfælde øver betydelig tiltrækning på offentligheden. Sigtet med denne approach er ikke at prioritere de fastlagte områder højere, men derimod at give den brede offentlighed et indtryk af nogle af de måder, hvorpå forbindelserne mellem EU og USA direkte kan øve indflydelse på deres tilværelse og i kraft af samarbejdet frembringe bedre resultater, end hvis hver part agerede på egen hånd. Blandt de områder, hvor denne approach kan finde anvendelse, skal følgende fremhæves:

Miljø

Miljøbeskyttelse er en dobbelt udfordring for forbindelserne mellem EU og USA. Først og fremmest er begge partnere nødt til at tilstræbe de højest mulige standarder i deres interne politik, men er også nødt til at tage hensyn til den anden parts interesser ved udformningen og gennemførelsen af politikken. I dette

Øjemed har de årlige konsultationer EU-USA på højt niveau om miljøspørgsmål udgjort et forum for udveksling af oplysninger og idéer, fremkæggelse af strategier og fastlæggelse af koordinerede holdninger på en række vigtige områder. Dialogen har været særlig udbytterig på områderne luftforurening, kemikalier og bioteknologi, hvor tekniske grupper regelmæssigt fører forhandlinger. Når landene viderefører dialogen på et periodisk grundlag og på et tidligt stade giver hinanden meddelelse om nye initiativer - hvoraf mange vil have klare handelsmæssige konsekvenser - kan miljøforskrifterne gøres mere kompatible og mere beskyttende for det globale miljø, ligesom potentielle handelskonflikter kan foregribes.

Desuden har EU og USA brug for hinanden, når det drejer sig om at bistå verden som helhed med at tage den globale udfordring op, som miljøhensynet jo er. Behovet for et tæt samarbejde mellem EU og USA er mest synligt under de internationale forhandlinger om globale miljøspørgsmål. Hvis EU og USA optræder samlet i de internationale organisationer, kan dette have afgørende betydning. Det gælder en række energirelevante anliggender såsom drivhus-effekten og nuklear sikkerhed i Østeuropa og landene i det tidligere Sovjetunionen. En udbygning af samarbejdet på dette område kan give store resultater, navnlig hvad angår forhandlingerne om det fremtidige arbejde i Kommissionen for Bæredygtig Udvikling, det mellemstatslige panel vedrørende skove, WTO's Handels- og Miljøkomité og Berlin-mandatgruppen, der vil føre forhandlinger om de fremtidige forpligtelser i henhold til FN's rammekonvention om klimaændringer.

Den regelmæssige EU/USA-dialog om miljøspørgsmål har skabt gensidig forståelse i bilaterale anliggender og i internationale fora. Da miljøspørgsmålene er ved at få stadig større strategisk betydning i den internationale politik, er forholdet mellem samhandel og miljø et særdeles relevant emne. Denne dialog skal udbygges yderligere.

Hensillinger

- *at den eksisterende ramme for regulerende samarbejde på miljøområdet udbygges under skyldig hensyntagen til de omkostnings- og effektivitetsmæssige aspekter ved oprettelsen af nye ordninger*
- *at samarbejdet på det kemiske område udvides ved tilføjelse af yderligere aspekter, navnlig spørgsmålet om tilladelse givet efter forudgående information*
- *at der indledes en ny fase i samarbejdet om bioteknologi*
- *at der foretages en undersøgelse af mulighederne for at finde sammenlignelige prøvningsprocedurer og standarder for emissioner fra biler, lastbiler og andre mobile kilder, der med tiden kan føre til ensartede tekniske krav i stadig flere*

DA/1

typegodkendelsessektorer og omfatte et fælles arbejde i internationale organer (UNECE) som middel til at mindske emissionerne fra alle typer mobile kilder

- *at der regelmæssigt afholdes konsultationer før internationale møder på højt plan og finder en koordinering af forhandlingspositionerne sted med henblik på at fremme udviklingen på internationalt plan.*

Informationssamfundet, informationsteknologi og telekommunikation

Udviklingen af avancerede kommunikations- og informationsteknologier fører verden hen imod et globalt informationssamfund. Dette vil være ryggraden i økonomien i fremtiden. EU og USA er enige om, at det er vigtigt, at informationsnettenes og -tjenesternes globale sammenkobling og interoperabilitet forbedres. G7-konferencen i Bruxelles den 24.-25. februar 1995 og de to dialoger om informationssamfundet, som blev gennemført i november 1994 og juli 1995, har bidraget til at profilere synspunkterne og banet vej for yderligere samarbejde i internationale fora såsom OECD, GATS, NGBT osv.

Centrale spørgsmål med virkninger i hele verden inden for telekommunikation (dvs. globale satellitter, standarder, IPR knyttet til multimedia) kræver dog et forstærket samarbejde frem for den ensidige approach, USA hidtil har valgt.

Henstillinger

- *at samarbejdet om regulerende anliggender med virkninger overalt i verden, dvs. satellitter, udbygges*
- *at samarbejdet på områderne standarder og søgen efter den vigtige interoperabilitet for net, tjenester og informationsteknologier udbygges*
- *at der samarbejdes med henblik på at drage størst mulig nytte af OECD's arbejde på området.*

Socialpolitik og beskæftigelse

På G7's topmøde i Detroit blev beskæftigelsesproblematikken optaget på den internationale dagsorden, og Kommissionen har siden da stået i kontakt med den amerikanske regering. Der blev i april 1995 gennemført en telekonference vedrørende økonomiske incitamenter til jobskabelse, og det blev på G7's topmøde i Halifax på ny betonet, at det var særdeles vigtigt at skabe jobs af god kvalitet og nedbringe arbejdsløsheden. Under møder gennem de seneste år mellem den amerikanske præsident og Kommissionens formand er der regelmæssigt drøftet en række sociale spørgsmål, navnlig beskæftigelse. Der er klare muligheder for yderligere bilaterale kontakter med USA vedrørende gennemførelsen af hvidbogen om vækst og beskæftigelse og hvidbogen om socialpolitik.

På begge sider af Atlanterhavet følges en bred vifte af socialpolitiske spørgsmål såsom forbindelserne mellem arbejdsmarkedets parter, sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, offentlig sundhed, sociale sikringsordninger og lige muligheder med stor opmærksomhed. Der er også på dette område store muligheder for at udbygge samarbejdet.

Et særligt eksempel er den udfordring, som aldringen af deres befolkninger udgør. Det kræver mange valgmuligheder og indebærer mange udfordringer at holde styr på denne overgang. Sundhedssektoren, de offentlige finanser, transportsektoren, beskæftigelsen og informationsteknologien er nogle af de områder, hvor virkningerne bliver følelige, og hvor EU og USA systematisk udveksler oplysninger om problemernes omfang, vurderer, hvilken politik der skal føres i den forbindelse, og overvejer mulighederne for samarbejde med bestemte formål. Desuden vil befolkningernes aldring indvirke på ligevægten i de offentlige finanser både i EU og i USA og derved på investerings- og opsparingskvoten i hele verden. Det er derfor i begge parter interesse at samarbejde om forberedelsen af den politiske reaktion på disse udviklingsforløb.

Henstillinger

- *at udvekslingen af oplysninger og drøftelserne med USA på beskæftigelsesområdet videreføres*
- *at det sammen med USA undersøges nærmere, hvilke muligheder der er for at udvikle en mere systematisk udveksling af information og kortlægning af områder for videre samarbejde om sociale anliggender*
- *at det undersøges, hvor nyttigt det er sammen med USA at foretage en undersøgelse af befolkningernes aldring og at samarbejde med henblik på at drage størst mulig nytte af OECD's arbejde på området.*

Retlige og indre anliggender

Ud over at bygge på det initiativ til øget samarbejde om bekæmpelse af organiseret kriminalitet og narkotikamisbrug, som blev taget på EU/USA-topmødet i Berlin i juli 1994, kan EU og USA drage nytte af samarbejds-mulighederne på områderne indvandring og asylpolitik. Der er tale om områder, hvor EU og dens medlemsstater på den ene side og USA på den anden side både har fælles interesser og ansvar og forskellige erfaringer, bl.a. baseret på historiske og geografiske faktorer. En sammenligning af disse erfaringer og en koordination af holdningerne til de nye udviklingsforløb kan være til reel fordel for begge parter.

Henstillinger

- *at mulighederne for øget samarbejde om bekæmpelse af organiseret kriminalitet og narkotikamisbrug samt om indvandring og asylpolitik undersøges.*

Videnskab og teknologi

EU og USA har i mange år samarbejdet på området videnskab og teknologi. I første omgang blev samarbejdet begrænset til nuklear forskning. Senere blev det udvidet til andre områder såsom varige energiformer, mineralteknologi og bioteknologi, men hovedvægten ligger stadig på den nukleare sektor. Samarbejdet finder sted i henhold til en række bilaterale aftaler samt uformelle kontakter og udvekslinger af information.

Efterhånden har begge sider fundet det nødvendigt at ajourføre samarbejdet og give det en bedre struktur. Dette førte til nedsættelsen af EU-US Joint Consultative Group of Science and Technology i november 1990.

Det er dog stadig begge parter opfattelse, at det er nødvendigt at udvide samarbejdsområderne og skabe en klarere situation, hvad angår gensidig adgang, beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, ligebehandling osv. I maj 1994 foreslog det amerikanske udenrigsministerium Kommissionen forhandlinger om en rammeaftale om samarbejde inden for videnskab og teknologi. Dette forslag er stadig genstand for sonderende forhandlinger mellem de to parter.

Hensillinger

- *at drøftelserne om en omfattende FoU-samarbejdsaftale videreføres, og at det undersøges, hvilke fordele EU kan tænkes at drage deraf, hvilke områder der skal medtages, og hvilke nærmere bestemmelser der skal gælde for samarbejdet*
- *at der i mellemtiden finder en udbygning af samarbejdet sted i henhold til de gældende særlige samarbejdsaftaler, og at udløbne aftaler fornyes*
- *at mulighederne for multilateralt samarbejde undersøges og udnyttes.*

Uddannelse

Efter en toårig forsøgsfase for samarbejdet inden for de videregående uddannelser er der ført forhandlinger om et udkast til aftale om samarbejde inden for de videregående uddannelser og erhvervsuddannelserne, og udkastet er nu forelagt Rådet og Europa-Parlamentet til eventuel vedtagelse. Den vigtigste foreslåede aktivitet er tilvejebringelse af iværksætterkapital på et konkurrencemæssigt grundlag til et begrænset antal EF/USA-fællesprojekter. Sigtet er ved stimulering af innoverende former for transatlantisk samarbejde og udveksling af erfaringer at forbedre den gensidige forståelse og sikre begge sider et passende udbytte. Andre foranstaltninger i aftaleudkastets regi skaber en ramme for udvikling af andre indbyrdes komplementære samarbejdsformer på uddannelsesområdet.

Transport

Både fly- og søtransportsektoren åbner store muligheder for et tættere samarbejde mellem EU og USA.

I søtransportsektoren har USA stadig store interesser, og EU's handelsflåde er stadig betydelig efter global målestok. EU og USA har fælles interesser, navnlig på områder som sikkerhed, besætningens kvalifikationer og markedsadgang.

USA har allerede erklæret sig interesseret i at føre forhandlinger med EU i flysektoren. I 1992 blev mere end 30 millioner personer befordret mellem EU og USA. Denne aktivitet er i øjeblikket reguleret af et net af bilaterale aftaler mellem de enkelte medlemsstater og USA. For at sikre medlemsstaterne den yderligere fordel, der kan tilvejebringes ved at optræde samlet på dette område, har Kommissionen allerede foreslået, at EU og USA indgår en aftale vedrørende flysektoren. Sigtet dermed er at sikre fuld og lige adgang for transportvirksomheder fra EU og USA på de respektive markeder. Dette ville indebære betydelige fordele både for forbrugere og luftfartsselskaber på begge sider af Atlanterhavet og kunne være et første skridt i retning af skabelse af meget tættere forbindelser mellem EU og USA på dette område.

Information og kultur

En vigtig del af dialogen er at holde den brede offentlighed underrettet om udviklingen i EU og USA og om de gensidige fordele, som en udbygning af forbindelserne indebærer. Eksempelvis er det nødvendigt, at beslutningstagere og opinionsledere i USA holdes orienteret om den europæiske integrationsproces og dennes betydning for den internationale sikkerhed og de økonomiske forbindelser. Kommissionen er i færd med at udarbejde en mellemfristet kommunikationsstrategi for sine forbindelser med USA med henblik på at dække nogle af disse behov. Der kan også opnås større forståelse ved udbygning af de kulturelle aktiviteter og forbindelserne på dette område mellem befolkningerne på de to sider af Atlanterhavet.

Forfald i byerne

Som følge af den betydning, som de bymæssige problemer har for EU og USA, hvilket har ført til udvikling af store programmer med det formål at afhjælpe problemer i kriseområder, og som følge af bydimensionens tiltagende betydning i EU-politikker såsom miljø-, energi-, transport- og socialpolitik foreslås det, at der indføres et system, der sikrer mere systematisk udveksling af erfaringer mellem EU og USA. Dette kan have form af et årligt forum, der samler de relevante fællesskabsforvaltninger og amerikanske forbundsadministrationer samt anerkendte udenforstående eksperter.

ANDRE FORBINDELSER

Det er af en række vigtige årsager af stor betydning, at der inddrages en bred vifte af deltagere på begge sider af Atlanterhavet. For det første for at give et klart signal om, at både EU og USA er meget målrettede i deres bestræbelser for at nå et resultat i processen med ajourføring af de indbyrdes forbindelser. For det andet for at give både EU og USA nye idéer af praktisk værdi, som kan medtages i ajourføringsprocessen. Og endelig kan der ikke gøres noget fremskridt af værdi uden et stærkt engagement fra det private erhvervsliv.

Erhvervslivet, medlemmerne af Europa-Parlamentet og den amerikanske kongres, akademisk kredse og de vigtigste fonde er nogle af de sektorer, der bør inddrages i denne proces.

Forbindelser mellem parlamentarikere

Som det fremgår af afsnittet i denne meddelelse om politisk dialog, foregår der omfattende konsultationer mellem EU og USA på ministerniveau og på administrativt plan. Der er imidlertid også behov for at inddrage repræsentanter for de valgte forsamlinger i drøftelsen af, hvorledes forbindelserne kan udbygges, og hvilke emner der skal tages op. Den nye generation af parlamentarikere i Europa og i USA er mindre rodfæstede i deres tro på EU/USA-forbindelsernes absolutte fortrinsret, og fastere kontakter mellem parterne ville bidrage til at fremme den gensidige forståelse. Der findes allerede visse formelle bånd. Eksempelvis tager møderne i Den Nordatlantiske Forsamling sigte på at drøfte anliggender med tilknytning til NATO. En delegation fra Europa-Parlamentet mødes regelmæssigt med Repræsentanternes Hus' internationale komité, og nogle nationale parlamenter i EU har deres egne forbindelser. Der synes dog at være behov for et forum, der både omfatter den amerikanske kongres, medlemmer af Europa-Parlamentet og repræsentanter for de nationale parlamenter i EU, til at drøfte alle aspekter ved forbindelserne mellem EU og USA. Det er i alt væsentligt op til parlamenterne selv at træffe beslutninger i dette spørgsmål, men der er ikke nogen grund til, at EU's og USA's regeringer ikke rådfører sig med parlamentariske ledere på begge sider om, hvorvidt indførelsen af et sådant forum kan anses for at være et nyttigt skridt, og drøfter med dem, hvorledes et sådant forum kan medvirke ved ajourføringen af forbindelserne mellem EU og USA i takt med, at denne finder sted.

Inddragelse af erhvervslivet

Der findes mange organisationer, som formidler kontakter mellem erhvervs virksomheder i EU og i USA, og disse bidrager jævnligt til at fastlægge "policy"-områder, hvor det er nødvendigt at træffe foranstaltninger. Ifølge de seneste sonderinger på begge sider af Atlanterhavet er erhvervslederne positivt indstillede til et forum, som samler Kommissionen og den amerikanske regering samt forskellige erhvervsledere, og hvor den erhvervsmæssige udvikling på tværs

af Atlanterhavet kan drøftes. I forlængelse af disse interessetilkendegivelser har Kommissionen og den amerikanske regering besluttet at iværksætte en transatlantisk erhvervsdialog, hvis første konference vil blive holdt i efteråret 1995. Dialogen vil gøre det muligt for erhvervsledere at identificere problemer og muligheder, som bør behandles nærmere af de offentlige myndigheder. Den udtalte konvergens på de to sider af Atlanterhavet med hensyn til indledende identifikation af aktionsområder har allerede vist sig værdifuld derved, at den har bistået begge administrationer med at fastsætte prioritetsrækkefølgen for både deres egen og den bilaterale dagsorden.

Henstillinger

- *at der bør føres samråd med Europa-Parlamentet, de nationale parlamenter i EU og kongressens ledere vedrørende deres interesse i at oprette et fælles forum og - dersom svaret er positivt - gennemføres en drøftelse af, hvorledes et sådant forum kan inddrages i den igangværende ajourføring af forbindelserne mellem EU og USA*
- *at konferencen for den transatlantiske erhvervsdialog bør gennemføres i efteråret 1995 som planlagt, og at det bør overvejes, hvorledes dialogen kan videreudbygges i lyset af denne konference*
- *at det sammen med USA yderligere bør overvejes, hvilke muligheder der findes for at udvikle nye fora for transatlantisk dialog i akademisk kredse og andre dele af samfundet.*

På længere sigt

Som nævnt vil det tage tid at modne nogle af elementerne i de genoplivede EU/USA-forbindelser, navnlig inden for sikkerhedspolitikken. Der kan derfor ikke i nær fremtid imødeses nogen samlet formalisering af disse forbindelser. For EU vil det således under alle omstændigheder være nødvendigt at afslutte regeringskonferencen, før det alvorligt kan overvejes, hvorledes en sådan formalisering skal gennemføres. Når først de nye forbindelsers enkelte elementer er på plads, vil det imidlertid blive muligt at overveje, om det er ønskeligt at samle dem alle i én højtidelig aftale såsom en transatlantisk traktat.

KONKLUSION

Forbindelserne mellem EU og USA er komplekse og i stadig forandring. Det er stærkt påkrævet, at der skabes nye samarbejdsformer og en bevidsthed i offentligheden om, at disse forbindelser er relevante og berigende for borgerne på begge sider af Atlanterhavet. Som nærmere beskrevet i denne meddelelse foreslår Kommissionen, at Rådet, Kommissionen og i passende omfang den amerikanske regering i det kommende halve år bestræber sig på at skabe en ny ramme for forbindelserne mellem EU og USA. Nogle af komponenterne er i forvejen identificeret, og der kan på disse områder allerede gøres fremskridt nu, medens der først kan træffes beslutning om andre i de kommende år. Det

må dog være målet, at EU/USA-topmødet i december 1995 profilerer det politiske grundlag for forbindelserne og træffer en klar beslutning om at ajourføre alle aspekter ved disse forbindelser og træffe de foranstaltninger, som giver denne målsætning et konkret indhold. Ved en sådan beslutning kan der indledes en proces, som sikrer, at forbindelserne mellem EU og USA ind i det næste århundrede vedbliver med at spille den rolle, som det tyvende århundrede gav forventning om, og opfylde de løfter, som samme århundrede gav.

I begyndelsen af denne meddelelse blev der givet udtryk for, at forbindelserne mellem EU og USA fortsat er helt centrale for begge parter og for hele verden, uanset om de vurderes ud fra politiske, økonomiske eller sikkerhedsmæssige kriterier. Det er dog ikke sandsynligt, at de i fremtiden vil fungere på basis af strukturer og prioriteringer fra den kolde krigs æra. Det er derfor i både EU's og USA's interesse, at parterne investerer tid og penge i at opbygge en ramme, som vil sikre, at forbindelserne vil blive ved med at fungere og udfolde sig i fremtiden.

Denne meddelelse indeholder forslag på alle forbindelsernes hovedområder og afspejler Kommissionens, Rådets og Europa-Parlamentets institutionelle beføjelser. Det kan meget vel være umagen værd at søge at føre de individuelle forslag ud i livet for disses egen skyld. Men det er en forudsætning for en effektiv ajourføring af disse forbindelser, at de nævnte individuelle forslag anbringes under en fælles paraply, hvorved det demonstreres, at både EU og USA seriøst går ind for, at disse vitale opgaver udføres. Det foreslås derfor, at Rådet henstiller, at Det Europæiske Råd på mødet i december 1995 formelt tilslutter sig, at EU ønsker at ajourføre og udbygge sine forbindelser med USA inden for rammerne af et velstruktureret partnerskab, der dækker de i denne meddelelse beskrevne områder. I perioden indtil december 1995 vil Kommissionen, Rådet og eventuelt den amerikanske regering arbejde for at udvikle de i denne meddelelse omhandlede forslag med henblik på at fremlægge en handlingsplan i tilknytning til en fælleserklæring, som skal vedtages på EU/USA-topmødet i december 1995.

Henstillinger

- *at Det Europæiske Råd i december formelt tilslutter sig, at EU ønsker at ajourføre og udbygge forbindelserne med USA inden for rammerne af et velstruktureret partnerskab, og godkender en handlingsplan baseret på forslagene i denne meddelelse*

- *at denne handlingsplan forelægges på det kommende EU/USA-topmøde med henblik på vedtagelse sammen med en politisk erklæring om udbygning af forbindelserne.*

Baggrundsdokument

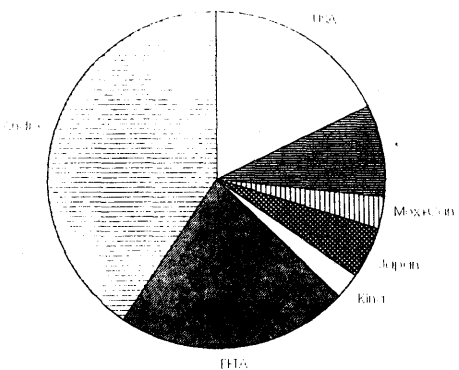
Emne: Nøgletal for samhandelen mellem EU og USA

Den transatlantiske samhandels aktuelle omfang

EU og USA er førende aktører inden for det internationale samhandelssystem. Deres vægt i den globale samhandel og det omfang, hvori de er åbne for denne, er nogenlunde af samme størrelse: begge parter har en andel i verdenshandelen på 15-20%, og begge har en eksport, der andrager rundt regnet 10% af BNP.

For Den Europæiske Union er USA den vigtigste individuelle handelspartner. I 1994 gik 17,6% af EU's eksport til USA, og 17,3% af EU's import kom fra USA. Alle EU's øvrige handelspartnere havde eksport- og importandele på mindre end 10%.

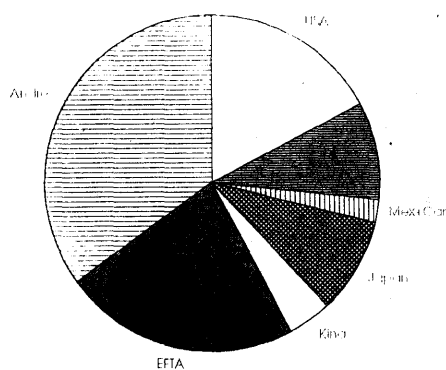
EU's eksport 1994

Baseret på data for 10 måneder

* Central-og Østeuropa + SNG

EU-12's import 1994

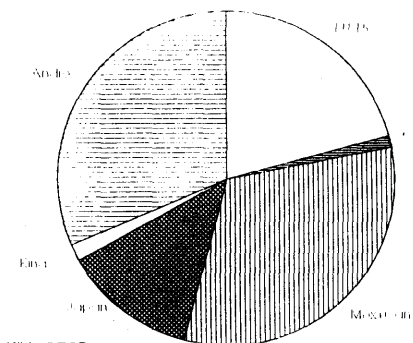

Baseret på data for 10 måneder

* Central-og Østeuropa + SNG

For De Forenede Stater overgår samhandelen med EU kun af samhandelen med Canada. I 1994 gik 21,8% af USA's eksport til EU, og 16,4% af USA's import kom fra EU.

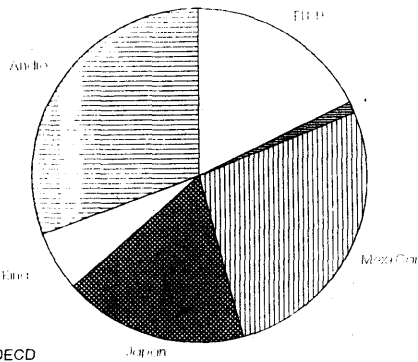
USA's eksport 1994

Kilde:OECD

* Central-og Østeuropa + SNG

USA's import 1994

Kilde:OECD

* Central-og Østeuropa + SNG

Den seneste udvikling i samhandelen mellem EU og USA

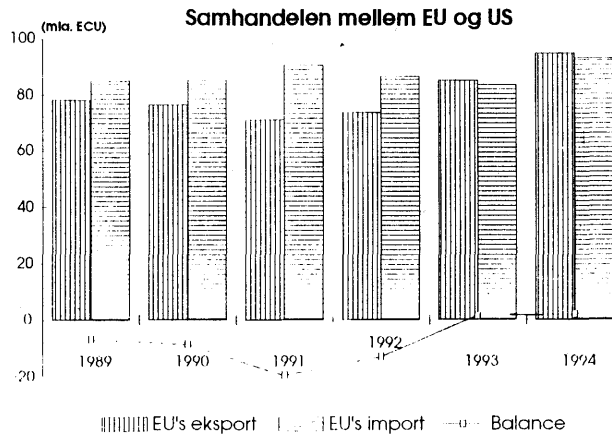
EU's eksport til USA er i de seneste år blevet overhalet af Canadas og Japans eksport, der er vokset meget kraftigere siden 1990, hvorved EU er gået tilbage fra førstepladsen til tredjepladsen blandt eksportørerne til markedet i USA. Relativt set har Kina/ASEAN haft den hurtigst voksende eksport til USA, idet deres andel af varemarkederne i USA voksede fra 8,7% i 1990 til 13% i 1993. Hvis denne trend fortsætter, vil denne landegruppe blive den tredjestørste eksportør til USA i løbet af rundt regnet tre år.

Hvad angår eksporten fra USA, er der registreret en tilsvarende nedgang i EU's relative position: den andel af USA's eksport, som går til EU, faldt fra 25% i 1990 til 21% i 1993. Derimod har Canada og Latinamerika øget deres andele af USA's eksport, og Canada blev i 1993 det største marked for USA's eksport med 21,6%. Hvis den nuværende trend fortsætter, vil også Latinamerika om to år overhale EU som bestemmelsessted for USA's eksport.

Disse handelstal er for USA's vedkommende til en vis grad udtryk for et relativt skift fra interregional samhandel til intraregional samhandel. For EU's samhandel er der kun registreret en sådan trend på eksportsiden, og den er mindre udtalt, end tilfældet er for USA's samhandel.

Den bilaterale handelsbalance

Handelsbalancen mellem EU og USA udviser ikke nogen betydelig eller strukturel uligevægt. De transatlantiske varestrømme beløb sig i 1994 til rundt regnet 95 mia. ECU i hver retning. Dette forhold står i skarp kontrast til det store strukturelle underskud i USA's bilaterale samhandel med Japan (60 mia. ECU i 1994).

Tallene for samhandelen i de enkelte sektorer viser, at den vigtigste kategori for samhandelen mellem EU og USA er "maskiner, elektrisk udstyr, optiske og fotografiske instrumenter", der i 1994 tegnede sig for 41% af den bilaterale samhandel. USA havde et betydeligt bilateralt overskud i denne kategori, idet eksporten var 28% større end importen (9,4 mia. ECU). USA havde også overskud inden for landbrugsvarer, hvor eksporten var ca. 30% større end importen. EU havde overskud inden for transportudstyr, tekstiler og fodtøj samt træ, sten og basismetaller.

Bilateral samhandel opdelt på varegrupper, 1994, mia. ECU

	EU's eksport til USA	EU's import fra USA	EU's handels- overskud over for USA
Landbrug + næringsmiddelindustri	5,1	6,7	-1,6
Mineralske produkter inkl. olie	3,0	2,5	0,5
Kemikalier og plastprodukter	12,8	12,8	0,0
Tekstiler, fodtøj og diverse varer	7,2	3,3	3,9
Træ, artikler af sten og basismetaller	13,5	9,6	3,9
Maskiner og elektrisk udstyr/ optiske og fotografiske instrumenter	33,6	43,0	-9,4
Køretøjer, fly og transportudstyr	15,4	9,8	5,6
Andet	4,3	5,4	-1,1
I ALT	95,0	93,2	1,8

g:\diamocce\public\comdk

ISSN 0254-1459

KOM(95) 411 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

11

Katalognummer : CB-CO-95-449-DA-C

ISBN 92-77-92889-1

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer

L-2985 Luxembourg